

Äänestyspaikat presidentinvaalissa 2024, ennakkoäänestys

Kaupunginhallitus 23.10.2023 § 256
1462/00.00.00/2023

Vuoden 2024 presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa ke-ti 17.-23.1.2024 ja ulkomailla ke-la 17.-20.1.2024.

Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali, sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.-6.2.2024 ja ulkomailla 31.1.-3.2.2024.

Vaalilain (714/1998) 9 §:n mukaan kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Kukin kunta päättää itsenäisesti ja oman harkintansa mukaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa.

Presidentinvaalissa ennakkoäänestyspaikkojen tulee olla samat sekä ensimmäisessä että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Vaalilain 49 §:n mukaan keskusvaalilautakunnan on hyvissä ajoin ennen ennakkoäänestyksen alkamista tiedotettava kunnan alueella olevista kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja niiden äänestysajoista sekä vaalipäivän äänestyksestä ja äänestysalueiden äänestyspaikoista. Keskusvaalilautakunta voi lisäksi harkintansa mukaan tiedottaa kotiäänestyksen järjestämisestä ja siihen ilmoittautumisesta sekä muista vaalien toimittamiseen liittyvistä asioista. Tiedottaminen on tehtävä sillä tavoin kuin kunnan ilmoitukset kuntalain mukaan saatetaan tiedoksi.

Oikeusministeriön kirjeessä kunnanhallituksille (VN/17100/2023 2.6.2023) määritetään vaalien järjestämiseen liittyviä seikkoja. Kunnan on ehdottomasti huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään ja myös kunnassa asioivien muiden kuntien äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden koosta taikka asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto.

Vuoden 2024 presidentinvaalissa noudatetaan sitä äänestysaluejakoa, joka tulee voimaan 1.1.2024 ja joka perustuu kuntien 31.8.2023 mennessä Digi- ja väestötietovirastolle ilmoittamiin äänestysaluejakopäätöksiin.

Mänttä-Vilppulassa äänestysaluejakoa on muutettu valtuuston 20.6.2022 § 42 päätöksellä siten, että kaupungissa on neljä äänestysaluetta (Vilppula, Kolho, Pohjaslahti ja Mänttä). Jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Vaalipäivänä äänestäjä voi äänestää vain sen äänestysalueen äänestyspaikassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen.

Kunnan on huolehdittava siitä, että yleisten ennakkoäänestyspaikkojen tiedot, vaalipäivän äänestyspaikkojen tiedot ja keskusvaalilautakunnan

yhteystiedot merkitään vaalitietojärjestelmän pohjatietojärjestelmään perjantaihin 3.11.2023 klo 12 mennessä.

Kaupungin päätösvaltaan kuuluvista ennakoäänestyspaikoissa säädetään vaalilaissa. Vaalilain 9 §:n mukaan ennakoäänestyspaikkoja ovat:

- ne kotimaan yleiset ennakoäänestyspaikat, joiden lukumäärästä ja sijainnista kunnanhallitus päättää ja joita on oltava, jollei erityisestä syystä muuta johdu, jokaisessa kunnassa vähintään yksi;
- sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut, kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset (laitos). Jälkimmäisiä ennakoäänestyspaikkoja kutsutaan erityisiksi ennakoäänestyspaikoiksi. Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallituksen päätösvallassa on myös kotimaan yleisten ennakoäänestyspaikkojen aukiolo.

Yleiset ennakoäänestyspaikat ja niiden aukiolo

Oikeusministeriön 2.6.2023 lähettämässä presidentinvaalien vaaleja koskevassa kirjeestä todetaan, että ennakoäänestyspaikkojen olisi hyvä pysyä samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestyspaikka on. Paikkojen lopettaminen tai siirtäminen taikka niiden vakiintuneiden aukioloaikojen muuttaminen ilman pakottavaa syytä saattaa aiheuttaa epätietoisuutta äänestäjien keskuudessa.

Mänttä-Vilppulan kotimaan yleisiksi ennakoäänestyspaikoiksi esitetään aiempien vaalien tavoin Mänttä-Vilppulan kaupungintaloa ja Vilppulan kunnantaloa.

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakoäänestyspaikka on ennakoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Mänttä-Vilppulassa ei ole syytä lyhentää ennakoäänestyspaikkojen aukiolopäiviä.

Vaalilain 48 §:n mukaan ennakoäänestys toimitetaan kotimaan yleisessä ennakoäänestyspaikassa kunnanhallituksen päätöksellä määrättynä aikana, joka ei saa olla arkipäivisin ennen kello 8:aa eikä kello 20:n jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 9:ää eikä kello 18:n jälkeen.

Vuoden 2023 eduskuntavaaleissa Mänttä-Vilppulan kaupungintalon ennakoäänestys oli auki arkisin keskiviikosta-perjantaihin klo 10-18, viikonloppuisin klo 12-16 ja maanantaista-tiistaihin klo 10-20. Vilppulan kunnantalon ennakoäänestys oli auki arkisin keskiviikosta-perjantaihin klo 10-17, viikonloppuisin klo 12-16 ja maanantaista-tiistaihin klo 10-19.

Oikeusministeriön 2.6.2023 lähettämässä kirjeessä todetaan, että hyväksi havaittu käytäntö on, että ainakin ennakoäänestyksen kahtena viimeisenä päivänä yleinen äänestyspaikka pidetään avoinna klo 20 saakka.

Erityiset ennakoäänestyspaikat ja niiden aukiolo

Vaalilain 46 §:n mukaan äänioikeutettu, joka on hoidettavana sairaalassa, ympärivuorokautista hoitoa antavassa tai muussa kunnanhallituksen ennakoäänestyspaikaksi määräämässä sosiaalihuollon toimintayksikössä taikka joka on otettu rangaistuslaitokseen, saa äänestää ennakolta kyseisessä laitoksessa.

Vuoden 2024 presidentinvaalin erityisiksi ennakoäänestyspaikoiksi esitetään Sarapihan palvelukeskusta, Punatulkun palvelukeskusta, Pihlajakotia, Perusterveydenhuollon vuodeosastoa/ Terveyskeskussairaala (Mäntän terveysasema), Kaarikadun asumispalveluita, Hoivakoti Sarahelmeä ja Vilppulan vankilaa.

Kyseiset paikat ovat toimineet myös vuoden 2023 eduskuntavaaleissa erityisinä ennakoäänestyspaikkoina.

Vaalilain 48 §:n mukaan ennakoäänestys toimitetaan ennakoäänestyksen ajanjaksona laitoksessa vähintään yhtenä ja enintään kahtena päivänä vaalitoimikunnan määrääminä aikoina.

Kotiäänestys

Vaalilain 46 §:n mukaan äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa, sen mukaisesti kuin vaalilain 55 §:ssä säädetään, äänestää ennakolta kotonaan Suomessa siinä kunnassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kotikunnakseen. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös kotiäänestykseen oikeutetun kanssa samassa taloudessa asuva omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja, jos kyseinen kunta on merkitty äänioikeusrekisterissä hänen kotikunnakseen.

Vaalilain 48 §:n mukaan ennakoäänestys toimitetaan kotiäänestyksessä äänestäjälle erikseen ilmoitettuna, kello 9:n ja 20:n välisenä aikana.

Valmistelu ja lisätietoja:
hallintojohtaja Anitta Hietaniemi
anitta.hietaniemi(at)taidekaupunki.fi, puh. 044 097 9202

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää
1. määrätä presidentinvaalin 2024 yleiset ennakoäänestyspaikat seuraavasti:

Ennakoäänestyspaikka	Aukiolo arkipäivisin	Aukiolo viikonloppuisin
Mänttä-Vilppulan kaupungintalo	ke-pe 10-18 ma-ti 10-20	la-su 12-16
Vilppulan kunnantalo	ke-pe 10-17 ma-ti 10-19	la-su 12-15

2. määrätä presidentinvaalin 2024 erityiset ennakoäänestyspaikat seuraavasti:

Sarapihan palvelukeskus	Pakkaajankatu 18 B, Mänttä
Punatulkun palvelukeskus	Vilppunkatu 6 B, Vilppula
Pihlajakoti	Harjukatu 3, Vilppula
Terveyskeskussairaala, Mäntän terveysasema	Pakkaajankatu 18 C, Mänttä
Kaarikadun asumispalvelut	Kaarikatu 15, Vilppula
Hoivakoti Sarahelmi	Pakkaajankatu 16 B
Vilppulan vankila	Kotiniementie 67, Vilppula

3. määrätä hallintosihteeri Päivi Pöyhölän ilmoittamaan äänestyspaikkarekisteriin vaalilain 9 §:ssä vaaditut tiedot.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.